

DOĞRULUKTAN AYRILMAMAK*

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berekâtühû!..

Aziz ve sevgili Akra dinleyicileri! Gününüz hayırlı olsun... Allah sizleri gönüllerinizin muratlarına erdirsin... Dünyada ahirette aziz ve bahtiyar eylesin... Felâketlerden, âfetlerden uzak eylesin....

Felâket ve âfet deyince, buradan takip ettiğimiz kadarıyla ülkemizin muhtelif yerlerinde sellerden can ve mal kaybı ve büyük hasar meydana gelmiş. Onlara tâziyetlerimi arz ederim. Allah-u Teâlâ Hazretleri başka elem, keder vermesin, sabr-ı cemîl ihsân eylesin... Ölenlere rahmet eylesin, kalanlara sabırdan dolayı ecirler ihsân eylesin... Allah-u Teâlâ Hazretleri başka elem keder göstermesin, iyilikler ihsân eylesin, her türlü kötülüklerden korusun...

a.Dilin Azâbı

Bugünkü cuma sohbetimde, kur'a ile hadis kitabından [*Râmûzü'l-Ehâdîs*] bir sayfa açtım, önüme gelen hadis-i şeriflerden okuyorum, sevgili kardeşlerim!

Peygamber SAS Efendimiz, Enes RA'ın rivâyet ettiği bir hadis- i şerifinde şöyle buyurmuşlar:¹

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

¹ Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.III, s.385, no:5176; Muaz ibn-i Cebel RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.1004, no:7896; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XVIII, s.268, no:19373.

لَيْسَ شَيْءٌ مِنَ الْجَوَارِحِ يُعَذِّبُ أَشَدُّ مِنَ اللِّسَانِ
يَقُولُ اللِّسَانُ يَا رَبِّ عَذَّبْتَنِي بِعَذَابٍ لَا يُعَذِّبُ
بِهِ الْجَسَدِ قَالَ خَرَجْتُ مِنْكَ كَلِمَةً بَلَغَتِ الْمَشْرِقَ
وَالْمَغْرِبَ فَسُفِكَ بِهَا الدِّمَاءُ وَعِزَّتِي لِأَعَذِّبَكَ
عَذَابًا لَا أَعَذِّبُهُ شَيْئًا مِنَ الْجَوَارِحِ
(أَبُو سَنَعِيمٍ عَنْ أَنَسٍ)

RE. 363/8 (Leyse şey'ün mine'l-cevârihi yuazzebü eşeddü mine'l-lisân. Yekülü'l-lisân: Yâ rabbi, azzebtenî bi-azâbin, lâ yuazzebü bihi'l-cesed. Kâle: Haracet minke kelimetün belağati'l-meşrika ve'l-mağribe fesüfike bihe'd-dimâ', ve izzetî leüazzebeke azâben, lâ üazzibühû şey'en mine'l-cevârih.) Sadaka rasûlü'llâh.

Aziz ve muhterem kardeşlerim! Dilin, lisânın, konuşmanın tehlikeleriyle ilgili bir hadis-i şerif çıktı karşımıza... Dikkat edelim, dilimize sahip olalım, söylediğimiz söze. ahdimize, her şeyimize sahip olalım!.. Hadis-i şerifin mânâsını önce nakledeyim, sonra açıklamasına geçelim. Peygamber Efendimiz buyuruyor ki:

(Leyse şey'ün mine'l-cevârihi yuazzebü eşeddü mine'l-lisân.) İnsanın çeşitli âzâsı var; eli, gözü, kulağı, başı... Bunlara cevârih deniliyor. Âzâ ve cevârih, insanın vücudunun parçaları, organları... "İnsanın âzâ ve cevârihi içinde lisandan çok azablandırılan hiç bir âzâ olmayacak

ahirette... İnsanın en çok azablandırılacak uzvu, vücudunun parçası, dili olacak.” Böyle buyuruyor Peygamber SAS Efendimiz.

(*Yekülü’l-lisân:*) “Ve hattâ dil diyecek ki: (*Yâ rabbi, azzebtênî bi-azâbin lâ yuazzebü bihi’l-cesed.*) ‘Yâ Rabbi beni çok azablandırdın! Öteki uzuvlardan hiç birisine yapmadığın azabı bana yaptın, en çok beni azablandırdın?’ Dil azabı görünce, sebebini anlamak maksadıyla böyle diyecek.”

(*Kâle*) “Allah-u Teâlâ Hazretleri buyuracak ki: (*Haracet minke kelimetün*) Sen dilsin ya, konuşma azasısın ya, seninle konuşuyor ya insanlar; senden öyle bir söz çıktı ki, (*belağati’l-meşrika ve’l-mağribe*) bu söz doğuya batıya yayıldı, insanlar bu sözü duydular. (*Fesüfike bihed-dimâ’*) Senin bu sözün fitnelere sebep oldu, bu yüzden kanlar döküldü, canlar gitti. Çok büyük hasar ve ziyan meydana geldi. (*Ve izzetî*) İzzetime and olsun ki, (*leüazzibüke azâben lâ üazzibühû şey’en mine’l-cevârih*) azalardan hiç birisine azablandırmadığım bir azabla seni azablandıracağım veya azablandırdım.’ diye buyuracak.”

b.Sâdıklarla Beraber Olun!

Aziz ve sevgili kardeşlerim! Biliyorsunuz insanın sorumluluğu var. İnsanın sorumluluğu birçok konularda ortaya çıkıyor. Konuşmasının da sorumluluğu var... İnsan konuşmasıyla bir anlaşma yapar, söz verir meselâ...

Peygamber SAS Efendimiz bir hadis-i şerifinde buyuruyor ki:²

الْوَعْدُ كَالدَّيْنِ

(*El-va'dü ke'd-deyn*) “Söz borç gibidir.” Söz verdi mi, müslümanın sözünde durması lâzım! Müslümanın sâdık, yâni doğru sözlü olması lâzım! Sadık insanlarla beraber olması lâzım!.. Ayet-i kerimede:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا

اللَّهِ وَكُونُوا مَعَ الصَّادِقِينَ

(التوبة: ١١٩)

(*Yâ eyyühe'llezîne âmenü'tteku'llàhe ve kûnû mea's-sâdıkîn.*) “Ey iman edenler Allah'tan korkun ve doğru sözlü kullarla beraber olun!” (Tevbe, 9/119) buyuruyor Allah-u Teâlâ Hazretleri... Kim bu sâdıklar, doğru sözlüler?.. Tevbe Sûresi'nde hani üç kişiye;

وَعَلَى الثَّلَاثَةِ الَّذِينَ خُلِفُوا

(التوبة: ١١٨)

(*Ve ale's-selâseti'llezîne hullifû*) “Savaştan geri kalmış üç sahabîye” Allah tevbe nasîb etmiş, tevbelerini kabul etmiş. (Tevbe, 9/118)

² Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.IV, s.435, no:7263; Hz. Ali RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.349, no:6876; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.710, no:1719.

Neden ötekileri affetmemiş de bunları affetmiş?.. Çünkü bunlar, hatalarını itiraf etmişler ve doğru konuşmuşlar. Dosdoğru söylemişler, mâzeret uydurmamışlar, yalan uydurmamışlar. Doğru konuştukları için onları affettiğini, Allah Tevbe Sûresi'nde bildiriyor.

Onların affedildiğini bildiren ayet-i kerimeden sonra da, bu ayet-i kerime geliyor:

“—Ey iman edenler, takvâyâ sarılın, müttakî kul olun, doğru sözlü, doğru özlü, Allah'tan korkan, cehennemden sakınan, Allah'ın azabına uğramaktan çekinen dikkatli müslüman olun ve sâdık insanlarla beraber olun!” buyruluyor.

Sâdık insanlar, doğru sözlü insanlar kimlerse, onlara bakın, inceleyin, doğruların yanında olun! Yalancının yanında olmayın! Kalktığı zaman yalan söyleyen, oturduğu zaman yalan söyleyen, üç ay önce söylediğini çiğneyen, halkı kandıran veyahut çevresini kandıran, ahbine riayet etmeyen, yalancı şahitlik yapan insanlar var. Çevrede görüyorsunuz, onlardan hayır gelmez.

Doğru sözlü, doğru insanlarla beraber olmayı, Allah-u Teâlâ Hazretleri ayette emrediyor. Şimdi müslümanlar yanılıyorlar; sanıyorlar ki Allah'ın emirleri sadece namaz kılmak, oruç tutmak, zekât vermek, hacca gitmek, kelime-i şehâdet getirmek...

Hayır! Bunlar ana vazifeler ama, müslümanın Kur'an-ı Kerim'in ayetlerindeki ahkâmın hepsine uyması gerekiyor, hepsi vazifesi... Allah-u Teâlâ Hazretleri, "Ey iman edenler! Takvâ ehli olun ve benim sâdık kullarımın yanında yer alın, onlarla beraber olun; sâdık kullarımdan olun, doğru sözlü kullarımdan olun!" buyurmuş.

Sadıklık, ilkönce dildeki sadıklık, yâni doğru söz söylemek... Ondan sonra da içlerindeki sâdıklık, ahdine, sözüne bağlı olması dolayısıyla vefalı ve sadık olması... Artık derece derece, merdiven merdiven ileriye doğru gider.

Ama bazı insanlar, maalesef bu sorumluluklarını düşünmüyorlar; işleri güçleri yalan, hayatları palavra, her şeyleri palavra... Millet albenilerine aldanıyor, yalanlarına aldanıyor, vaadlerine aldanıyor, kanıyor. Nasıl olacak?.. Müslüman ferasetiyle, iman sezgisiyle doğru sözlüyü anlayacak, Allah'ın doğru kullarının yanında olacak. Çünkü yalancılığın, veyahut fitneye fesada sebep olan sözleri söylemenin çok büyük vebali var.

Bak bir söz çıkıyor bir insanın ağzından, bazen iki ülke savaşa girebiliyor. Yunus Emre'nin söz üzerine bir şiiri var, her zaman severek okurum, yeri geldiği zaman da konuşmalarımda söylerim. Söz üzerine olan bu şiirini çocuklarımıza ezberletmeliyiz ve ondan sonra da çocuklarımıza nasihat etmeliyiz:

“—Bak bu şiiri, bu ilâhiyi ezberledin yavrum; işte bak burada ne söylüyor?.. Doğru sözlü olmayı söylüyor. Sözün önemi çok büyüktür. Aman ağzından çıkan sözü kulağın duysun, doğru sözlü bir insan ol!” demeliyiz.

Ne diyor Yunus Emre:

Söz ola kese savaşı,

Söz ola bitire başı,

Veyahut, “*Söz ola kestire başı*” da diyorlar bazen.

Söz ola ağulu aşı,

Yağ ile bal ede bir söz...

Bak söz ne kadar önemli!.. “*Söz ola kese savaşı,*” Güzel bir söz söylenir, tamam şu şöyledir denir. Veyahut araya birisi girer, güzel sözler söyler, savaş kesilir.

Bakın şimdi meselâ, uluslararası alanda ben düşünüyorum; tabii, uluslararası alanda iş görmek çok zor, biraz da güce dayanıyor. Şimdi Amerika kalkıyor, arabuluculuğa soyunuyor. Kıbrıs’ta arabulucu olacak, Yunanistan’la Türkiye arasında anlaşma sağlayacak... Sırplarla Arnavutlar arasında arabulucu olacak... Her konuda ihtilâfları çözeceğim diye teşebbüs ediyor.

Afganistan’a gittiler meselâ, Amerikanın yetkilileri... Afganlı yöneticilerle konuştular, Tàliban ile ötekiler çarpışmasın filân diye arabuluculuk yaptılar.

Bu kime yakışıır?.. Bize yakışıır, bizim devletimize yakışıır. Çünkü biz dünyanın en mert, en doğru, en dürüst milletiiz. Tarihte bunu isbat etmiş büyük milletiz, Allah'tan korkan milletiz. Biz bu işi de siyaset için yapmayız, Allah için yaparız, insanlığın selâmeti için yaparız. Ulusal menfaat için de yapmayız, Allah rızası için yaparız, hakkı söyleriz.

Onun için Afganlıları barıştırmak bize düşmeliydi. Arnavutları korumak bize düşmeliydi. Ben Arnavut kökenli vatandaşlarıma rica ediyorum, uyarıyorum. Duyduğuma göre meselâ, Kenan Evren'in de babası, dedesi o taraftan gelmiş. Arnavutlukla ilgilenmemiz lâzım! Arnavut kardeşlerimizin kendi ırkdaşlarıyla, Arnavutluk'la ilgilenmeleri lâzım!..

Orayı Yunanistan'ın karıştırmasına fırsat vermemek lâzım! Sırpların onları mağdur etmesine fırsat vermemek lâzım! Desteklemek lâzım, yardım etmek lâzım, siyaset alanında yanlarında olmak lâzım! Haksızlıklara karşı çıkmak lâzım! Ona yapılan haksızlık bize yapılmış sayılır demek lâzım! Bu bize yakışıır.

Bir sözden bazen bir büyük fitne çıkıyor, uluslar birbirleriyle savaşıyorlar. Bazem kişiler öldürölüyor bir sözden dolayı. Söz çok önemli... Onun için Allah-u Teâlâ Hazretleri, kötü söz söyleyen, fitneye, fesada, haksızlığa, karışıklığa, zulme sebep olan dilleri çok fenâ azaplandırarak ahirette... En kötü şekilde azaplandırarak... Vücudun öbür taraflarından daha fazla azaplandırarak. Çünkü sebep oldu.

Peygamber SAS Allah'ın emirlerini ve güzel ahlâkı öğretmek için, en küçük teferruatına kadar her şeyi tavsiye buyurmuştur. Bir de insanların anlayacağı şekilde gerçekleri izah etmiştir.

İslâm dini doğruluğu emrediyor, doğru sözlü olacağız, yalan söylemeyeceğiz.

Eşkîya kervanın yolunu kesmiş, herkesin parasını almış, soygunculuk yapıyor. Yol kesici, şakî... Küçük bir çocuğun yanına gelmişler. Küçük çocuk da, büyüklerimizden birisi... Annesi bunu giydirmiş, kuşatmış, büyük şehre alim olsun diye göndermiş. “Aman evlâdım hiç yalan söyleme!” diye de tembihlemiş mübarek annesi, kervana katmış, tanıdıklara emanet etmiş, Allah'a havale etmiş, göndermiş.

Eşkîyâlar kervanın yolunu kesmişler, soruyorlar: “—Senin neyin var küçük?..”

“—Hırkamın kumaşları arasına annem, çok büyük bir ihtiyaç olduğu zaman kullanayım diye, altın liralara dikmişti; onlar var!” diyor.

Eşkîyâlar gülüyorlar, birbirlerine bakıyorlar:

“—Allah Allah, bu ne biçim şey?.. Gel bakayım, çıkar şu hırkanı!” diyorlar.

Bakıyorlar ki, hakîkaten hırkanın içine, onların aramakla bulamayacakları bir yere altın liralara dikilmiş. Yâni, çocuk tahsile gittiği için, ihtiyaç anında lâzım olursa kullansın diye, düşürmesin diye annesi oraya dikmiş. Şaşırıyorlar.

Doğru söyledi çocuk... Altınlar gidecek, eşkıyalar kervanın yolunu kestiler, alıp gidecekler.

Diyorlar ki:

“—Niye böyle söyledin? Sen yok deseydin, ceplerine bakacaktık, bir şey göremeyecektik, biz gidecektik. Niye böyle söyledin?..”

“—Annem bana tembihledi: ‘Evlâdım, ne olursa olsun doğruluktan ayrılma, doğru söylemekten vaz geçme, dâimâ doğruyu söyle!’ dedi. Ben de ona söz verdim, ondan...” diyor.

Eşkîyaların reisi bundan çok duygulanıyor. Küçük çocuğun sadakatinden, dürüstlüğünden, temiz ahlâkından etkileniyor ve tevbe bekâr oluyor. Herkesin parasını da geriye veriyor, tevbe ediyor, iyi insan oluyor. Yâni, iyi hareketler insanların iyi olmasına da sebep olur.

Onun için, müslümanların dosdoğru olması lâzım! Eğriliğe taviz vermemesi lâzım, eğriliğe kaymaması lâzım, yalancıya destek olmaması lâzım; büyük vebali vardır. Hakkı söylemesi lâzım, hakkı söyleyenin yanında olması lâzım!..

“—Efendim ben maslahat icabı kıvırttım, yalan söyledim, karşı tarafı atlattım, aldattım!”

İslâm’da böyle bir şey yok... Peygamber SAS Efendimiz’in hayatında, İslâmî mücadelesinde, düşmanlarıyla yaptığı anlaşmalarda davranışlarına bakarsak, daima anlaşmalara riayet etmiştir ve daima doğruyu söylemiştir. Güç mevkide olduğu zaman bile...

Onun için İslâm'da takıyye, rol icabı, vaziyet icabı şöyle demek, böyle demek yoktur. Bilmem kıyafeti ve sâireyi şöyle yapmak, böyle yapmak yoktur, dosdoğru konuşmak vardır. Herkes doğruyu bilsin!.. Çünkü bu adam müslüman diye bakıyor; adam da kıvırtırıyor, kaytarıyor, eviriyor, çeviriyor. Kendi kendine hesap yapıyor, kendi kendine fetva veriyor:

“—Ben bu yalanı söylersem, Allah affeder.” diyor.

Sen nereden biliyorsun Allah'ın affedeceğini?..

Allah yalancıları sevmez. Dosdoğru söyleyeceksin:³

عَلَيْكَ بِالصِّدْقِ وَإِنْ قَتَلَكَ الصِّدْقُ

(هـ.ب. كـ. عن سعيد بن المسيب)

(Aleyke bi's-sıdkı, ve in kateleke's-sıdkı)
“Doğruluk seni öldürse bile, doğruluktan ayrılmayacaksın!” buyurmuş büyüklerimiz. Hakkı söyleyeceksin, zâlim sultanın karşısında, “Sen haksızsın, zâlimsin, böyle yapma!” diyeceksin, nasihat edeceksin!..

Böyle yapan insanlar olmazsa, toplumlar ne olur?.. Mahvolur. Dürüst insanlar toplumları ayakta tutuyor, hattâ şu kâinâtın felâkete

³ Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VI, s.323, no:8345; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimişq*, c.XXXXIV, s.360; Saîd ibn-i Müseyyeb Rh.A'ten.

Kenzü'l-Ummâl, c.XVI, s.252, no:44372; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.45, no:88;

Câmiü'l-Ehâdîs, c.XXIX, s.16, no:31604.

uğramayıp da devam etmesi, kıyametin kopmaması dürüst insanların sayesinde. Çünkü Allah onların hürmetine, iyi insanların, ibadet eden âbidlerin, mâsum çocukların hürmetine felâket yağdırmıyor bir topluma...

Ama kızdığı zaman yağdırıyor. Ad kavmini, Semud kavmini, Nuh kavmini, Firavun'un kavmini helâk ettiği gibi, gazab ettiği zaman da cezalandırabilir. Peygamber Efendimiz buyuruyor ki:

“—*Lâ ilâhe illa'llâh* diyen insanlar mevcut oldukça kıyamet kopmayacak!”

Demek ki “*Lâ ilâhe illa'llâh*” diyen garibanlar, dervişanlar, ehl-i zikir, âbidler, zâhidler şu kâinatın direğidir. Kâinat bunların yüzü suyu hürmetine duruyor. Bunlar olmasa, direk kırıldı mı çatı çöker; kâinat çökecek, gökyüzü yere çökecek, yeryüzü perişan olacak, dağlar hallaç pamuğu gibi atılacak, kötü insanların üzerine kıyamet kopacak.

İyi insanların sayısını arttırmak lâzım! Kâinâtın teminatı iyi insanlardır. Felâketlerin gelmemesinin sebebi iyi insanlardır, mâsum insanlardır, ibadet eden insanlardır, Kur'an ehlidir... Kur'an okuyandır, namaz kılandır. Tenhalarda, gecelerde, gösterişten uzak, “*Allahu ekber!*” deyip, seccadesinde boynunu büküp “*Aman yâ Rabbi!*” diye yalvaranların hürmetine duruyor bu kâinat...

*Bağrı bâşı hakkı için âşıkların,
Gözü yaşı hakkı için sâdıkların...*

Öyle duruyor. Bu kâinatın teminâtı mü'min insanlardır. Mü'min insanlar yeryüzünden kaldırılırsa ne olur?.. Kıyamet kopar. Mü'min insanlarla savaşıyorlar ne yapıyorlar?.. Kâinatın binasının altını oyuyorlar, temelini oyuyorlar. Kâinatın duvarlarını çatlatacaklar, üstlerine yıkılacak demektir.

Onun için, herhangi bir sakat düşünceye, herhangi bir acaib felsefeye kapılıp Kur'an'la, Allah'la (CC), Peygamberle (SAS), dinle, imanla çarpışmak, onlara karşı çıkmak, onları engellemeye çalışmak doğru değildir. Neden?.. Bütün insanlığa kötülüktür. Bilmiyoruz zelzeleler, seller, felâketler belki ondan geliyordur.

Onun için, herkes felâketten kurtulmak istiyorsa, Allah'ın rahmetine ermek istiyorsa, lütuflara mazhar olmak istiyorsa, Yunus AS'ın kavmi gibi iman edip, Allah'ın nimetleriyle mütena'im olmaları lâzım!..

İman edenlere Allah Yunus AS'ın kavmini misâl veriyor:

فَأَمَّنُوا فَمَتَّعْنَاهُمْ إِلَىٰ حِينٍ

(الصافات: ١٤٨)

(*Feâminû femette'nâhüm ilâ hîn.*) [Sonunda ona iman ettiler, bunun üzerine biz de onları bir süreye kadar yaşattık.] (Saffat, 37/148) buyuruyor. İnanışları için, Yunus AS'a bağlandıkları için.

Onun için, aziz ve muhterem kardeşlerim, özü sözü doğru müslümanlar olalım! Doğruların yanında yer alalım, doğruyu, hakkı destekleyelim! Bâtılın karşısında olmak da bir vazifedir. Emr-i ma'ruf, nehy-i münker mü'minlere farzdır, boyunlarına borçtur. Her müslüman emr-i ma'ruf, nehy-i münker yapacak, doğruyu tutacak, doğrudan yana olacak: ⁴

زُلْ مَعَ الْحَقِّ حَيْثُ زَالَ

(حب. طب. ع. مخول السلمى)

ol!” (*Zül mea'l-hakkı haysü zâl*) “Hak nerede ise, sen hakla beraber

Kaç defa bu hadis-i şerifi okudum, dergide de yazdım.

“—Hak nerede duruyor?..”

“—Şu tarafta...”

“—Hemen oraya geç!”

“—Hak şimdi bu tarafa geldi...”

“—Hemen onun yanına gel!..”

---

⁴ İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XIII, s.196, no:5882; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*,

X, s.322, no:763; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.III, s.137, no:1568; İbn-i Esîr, *Üsdü'l-Gàbe*, c.I, s.998; İbn-i Hacer, *el-İsâbe*, c.VI, s.56, no:7854; Buhârî, *Târih-i Kebîr*, c.VIII, s.29, no:2045; Mahvel el-Behzî es-Sülemî, babasından.

Hâkim, *Müstedrek*, c.IV, s.176, no:7276; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XV, s.1363, no:43578, 43580; *Mecmaü'z-Zevâid*, c.VII, s.593, no:12342; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.V, s.331. no:4236 ve c.XXXI, s.231, no:44741; RE. 13/6.

“Hak nereye giderse, haktan yana ol!” diyor Allah... Yâni haktan yana olmak, hakkı söylemek, hakkı işlemek, hakkı desteklemek o kadar önemli ki, Kur’an-ı Kerim’de Allah buyuruyor:

وَلَوْ عَلَىٰ أَنْفُسِكُمْ أَوِ الْوَالِدِينَ وَالْأَقْرَبِينَ

(النساء: ۱۳۵)

(*Velev alâ enfüsihüm evi’l-vâlediyini ve’l-akrabîn.*) “Kendinin aleyhine bile olsa haktan yana ol; akrabanın, ana babanın aleyhine bile olsa, haktan yana ol!” (Nisâ, 4/135) diye Allah-u Teâlâ Hazretleri emrediyor.

Şimdi biz kendimize, ana babamıza bir zarar gelmesin diye, bütün İslâmî emirleri tepetaklak edersek, Allah’ın yasak kıldığı şeyleri yaparsak, yasak kıldığı şeyleri yapmağa fetvâ verirsek:

“–Yapın canım ne yapalım, tehlike var!..”

Öyle şey olur mu?.. Olmaz! Allah’ın haram kıldığını, kimse kalkıp da helâlleştirmez, bunu yapın diyemez! Allah’ın farz kıldığını da kimse engelleyemez, yapmayın bunu demeğe hakkı yok!.. Allah’la savaşıyor, sonunda Nemrut gibi olur, sonunda Firavun gibi olur.

Firavun en son anda:

أَمَنْتُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا الَّذِي آمَنْتُ
بِهِ بَنُو إِسْرَائِيلَ وَأَنَا مِنَ الْمُسْلِمِينَ

(يوسف: ۹۰)

(Âmentü ennehû lâ ilâhe ile'llezî âmenet bihî benû isrâile ve ene mine'l-müslimîn.) [Gerçekten, İsrailoğulları'nın inandığı Tanrı'dan başka tanrı olmadığına ben de iman ettim. Ben de müslümanlardayım!] (Yunus, 10/90) dedi ama, fayda etmedi. Cehenneme gireceğini, Allah ayet-i kerimede bildiriyor.

Son nefeste iman etmek fayda vermez. Hayattayken, aklı başındayken, gücü kuvveti yerindeyken, izzeti ikramı, itibarı, iktidarı varken doğru olacak insan... O geçtikten sonra, doğruluğun faydası yok!..

Doğru sözlü olacağız, doğruluktan ayrılmayacağız muhterem kardeşlerim!.. Yalancılardan yanında yer almayacağız, doğruların yanında yer alacağız. Haksızlığın yanında yer almayacağız, hakkın yanında yer alacağız. Hakkı destekleyeceğiz, hak için çalışacağız. Fazîlet mücadelesi bu, ne güzel...

Kennedy, öldürülen Amerikan reisicumhuru bir kitap yazdı, Türkçe'ye de çevrildi, "*Fazilet Mücadelesi*"⁵ isimli... Bu kitabında siyâset hayatındaki çıkışlarını anlatıyor. Çok yalnız kalınan zamanlarda, kimsenin siyâsî hesap yapıp da söylemeye cesaret edemediği zamanlarda, doğruları dobra dobra söylemeyi ana fikir olarak işliyor. Yâni, "Tek başına kalsa bile, insanın haktan yana, hayırdan yana, iyilikten yana olması lâzım gelir." diye, Kennedy söylüyor ve Amerika'dakiler uyguluyor. Türkiye'dekiler uygulamasa olur mu?..

⁵ *Fazilet Mücadelesi*, John F. Kennedy; çeviren: Arif H. Özbilen, Işık Kitapları, 1963.

“Amerika’da din hürriyeti var. Herkes başını örtebilir, masasının üstüne dînî kitabını koyabilir, dinini başkasına anlatabilir, onu kendi dinine çekmeye çalışabilir. Herkes inancında hürdür.” diye kanun çıkarılırken, Türkiye’de başörtüsünün aleyhinde çalışmak, akıl mantık alacak çağ içi bir iş değildir, çağdışıdır ve çağın çok gerisindedir. Belki ilkçağlardır, belki insanların tarihinin başladığı devreden önceki devredir. Orman kanunudur çünkü... İnsanlık kanununda, insan haklarında böyle şey olmaz.

Onun için, aziz ve muhterem kardeşlerim, herkes bu hadis-i şerifi iyi düşünmeli, diline sahip olması, dilini tutmalı, haksız sözü yutmalı, hakkı söylemeli, hakkı tutmalı!..

Sohbetimizde bir hadis-i şerif bu...

c. Rasûlüllah’ı Görmeden İman Edenler

Bu açılan sayfada, yine Enes RA’dan rivayet edildiğine göre, Peygamber SA yine buyuruyor ki:⁶

لَيْسَ إِيمَانٌ مَنْ رَأَى بِعَجَبٍ وَلَكِنَّ
الْعَجَبَ كُلَّ الْعَجَبِ لِقَوْمٍ رَأَوْا أَوْ رَأَقًا فِيهَا
سَوَادٌ فَامِنُوا بِهِ أَوَّلَهُ وَآخِرِهِ
(أبو الشيخ عن أسنن)

⁶ Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.III, s.404, no:5231; Enes ibn-i Mâlik RA7dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XII, s.335, no:34582; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XVIII, s.243, no:19315.

RE. 363/5 (*Leyse imânü men reânî bi-aceb, velâkinne'l-acebe külle'l-aceb, li-kavmin raev evrâkan fîhâ sevâdün feâmenû bihî evvelihî ve âhirihî.*)

Bu hadis-i şerif ne kadar tatlı... Bunda sizler için gizli bir iltifat saklı bulunuyor, muhterem kardeşlerim!.. Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin mübarek rasûlü, habîbullah, ahir zaman peygamberi, hak peygamber, Allah'ın en üstün kıldığı, seyyid-i veled-i benî Âdem, Ademoğlunun en üstün kişisi, şahsiyeti olan; aşıkların gözbebeği, baş tâcı, müttakîlerin önderi, serveri, rehberimiz Muhammed-i Mustafâ buyuruyor ki:

(*Leyse imânü men raânî bi-aceb*) “Beni gören insanın müslüman olması şaşılacak bir şey değildir. Ashabım elbette müslüman olacak.” Çünkü, onun nûrâniyetini, cemâlini, kemâlini gören bir insan, zâten hayran oluyor, aşık oluyor. Kendini kaybediyor, Rasûlüllah'ın aşık-ı sâdıkı oluyor, fedâkârı oluyor. “Beni gören bir insanın mü'min olması, benden Kur'an ayetlerini dinleyen bir insanın mü'min olması, benim nasihatlerimi duyan bir insanın hizaya gelmesi, şaşılacak bir şey değildir.” diyor Peygamber Efendimiz.

(*Velâkinne'l-acebe külle'l-aceb*) “Amma asıl şaşılacak şey, tamamiyle şaşılacak şey, en çok şaşılacak şey nedir?.. (*Li-kavmin raev evrâkan*) Şu kimsenin haline şaşılır ki, bir takım yapraklar görmüşler, kâğıtlar görmüşler; (*fîhâ sevâdün*) üstünde yazılar var; (*feâmenû bihî*)

ve bu yazılara inanmışlar.” Ne demek istiyor Efendimiz?.. Kur’an-ı Kerim demek istiyor.

Yâni, “Kur’an-ı Kerim’in yazılı olduğunu görmüşler, Arapça öğrenmişler, bazı kitaplarda din ilimlerinin yazılı olduğunu görmüşler, okumuşlar; işte dinimiz şuymuş, iman buymuş diye Kur’an-ı Kerim’e inanmışlar. (*Evvelihî ve âhirihî*) Başından sonuna, evveline sonrasına inanmışlar. İşte bunların imanına şaşılır.”

Muhterem kardeşlerim! Şaşılmak, bir de hayran olmak mânâsına gelir. Şaşılır ve hayran da olunur. Yâni, biz ahir zamanda yaşamakta olan insanlar, 1400 yıl önce yaşamış olan, server-i kâinât, şefîu’l-usât fî yevmi arasât, Muhammed-i Mustafâ aleyhi efdalü’s-salevâti ve’t-teslîmât Efendimiz’e inanmışız. Kur’an-ı Kerim’e inanmışız. “*El-hamdü li’llâhi rabbi’l-âlemîn*” ile başlayan, “*Kul eüzü bi-rabbi’n-nâs*” ile biten, 114 sûrelik, 6242 ayetlik Allah’ın bu vahiylerini baş tâcı etmişiz.

Bunu öğreneceğiz, öğreteceğiz. Bunun içindeki bilgileri hayatımızda uygulayacağız. Ahlâkımızı bununla düzeltereğiz. Haramlardan, günahlardan bununla vaz geçeceğiz. Bu çok güzel bir şey... Biz Rasûlüllah’a onun devrinde yetişip de sahabesi olduk mu, gördük mü?.. Görmedik, 1400 yıl sonra geldik ama mü’miniz.

Dedelerimiz de öyleydi, Allah razı olsun... Allah için çalıştılar ve canlarını verdiler, mallarını verdiler, terk-i diyar ettiler. Horasan’da oturuyorken Anadolu’ya geldiler. Anadolu’da

oturuyorken Bosna'ya gittiler. Hudut kalelerine yerleştiler, Allah yolunda cihad ettiler. Allah onların makamlarını yükseltsin, bizi şefaatlerine erdirdin...

şimdi burada Sydney'in olduğu *New Hall Raise* eyaletindeyiz. Buranın meclisinde bir-iki Ermeni milletvekili varmış. "1915 yılında Anadolu'da müslümanlar Ermenilere soykırımı yaptılar diye bir anıt dikilsin; mecliste bunun için bir plaka konulsun!" diye dilekçe vermişler.

şimdi, bunun hiç aslı esası yok!.. Aslı varsa bile, gerçeği şöyle anlamak lâzım: Bizim dedelerimiz 1071'de Malazgirt'te Romenos Diojenos'u yendikten sonra Anadolu'yu fethettiler ama, her zaman faziletli davrandılar, zayıfın yanında yer aldılar. Herkes sevdi, kucak açtı, buyurun gelin dedi.

Hattâ İstanbul'un fethinden önce, İstanbul'u içinde yaşayan papazlar, "İstanbul'da kardinal külâhı görmektense, Türk sarığı görmeyi tercih ederiz!" dediler. Çünkü Latinler Haçlı Seferi tertipleyip İstanbul'a gelip Kudüs'e doğru gittikleri zaman katliamlar yaptılar. Tuna vadilerinde Yahudileri öldürdüler, şehirlerde cayır cayır yaktılar. Antakya'da zulüm yaptılar, kadınları çocukları öldürdüler. Kudüs'te katliam yaptılar.

O zaman Bizans henüz Türkler tarafından fethedilmemişti. Bizans'ı da soyup soğana çevirdiler. Bir müddet oraya da hakim oldular, sömürdüler, sonra gittiler. Ahali, "Kardinal külâhı görmektense, Türk sarığı görmeyi tercih ederiz!" diyorlar.

Zulmü onlar yaptılar. Antakya katliamı çok meşhur... Hattâ haçlı komutanlarının çocukları öldürüp, kızartıp yediklerini, kendi yanlarındaki papazlar hatıra defterlerine yazmışlar; bunlar biliniyor. Yâni, mâsum çocukların etini, çok da tatlı oluyor müslüman eti diyerek yediklerini kendi papazları yazıyor. Türkler yazsa, acaba taraflı mı yazdı denilebilir.

Ben Almanya'da arkadaşlardan duydum. Bir Alman demiş ki: “—Ben müslüman öldürmeyi çok severim, şu tüfeğimle kaç tane müslümanı öldürdüm.” demiş.

Yâni iftihar ediyor. Biz mazlum milletiz. Bizim dedelerimiz eğer bunların zihniyetine sahip olsaydı da, bu kadar hunhar, gaddar olsaydı da, eğer azınlıkları öldürseydik; yedi asır sekiz asır bizim maiyetimizde yaşayan azınlıklardan kimse kalmazdı. Baskı yapsaydık da kalmazdı. “Herkes kızını Türk'e verecek, Türk'le evlendirecek!” deseydik, din hürriyeti de sağlamasaydık; ne Ermeni kalırdı, ne Rum kalırdı, ne Sırp kalırdı, ne Bulgar kalırdı...

Biz bunların hepsine din hürriyeti verdik, vicdan hürriyeti verdik, çalışma hürriyeti verdik. Çalıştılar; Kayseri'nin eşrafı bilirler, Ankaralılar bilirler, en zengin mahallelerdeki en büyük konaklar Ermenilerindi.

Vezir yaptık, Marko Paşa'yı vekil yaptık, bakan yaptık. Ermenileri hariciyede görevlendirdik. Yedi asır bizim aramızda yaşadılar... Demek ki, biz kan dökücü değiliz. Demek ki, biz soykırımını yapmamışız.

Amma, eğer onlar Yunanlı İzmir'e asker çıkarttığı zaman, fırsat bu fırsattır diye Maraş'ta katliam yapmışlarsa, Antep'te katliam yapmışlarsa, Erzurum'da katliam yapmışlarsa... Çünkü toplu mezarlar açılıyor, Ermeni mezaliminin resimleri var, belgeleri var. Ruslara önderlik edip de, Rusların işgalinde kılavuzluk yapmışlarsa, o zaman kendileri işi başlatmış oluyorlar.

Mazlum olan biziz, zalim olan kendileri... Ustalık yapıyorlar, gerçekleri çarpıtıyorlar. Usta hırsız ev sahibini bastırıyor.

Bunu da tekrar vaazımıza bağlamak gerekirse sevgili kardeşlerim, bunları da söylemek lâzım! Hattâ ben kardeşlerimden rica edeceğim:

“—Bu Ermeni mezalimine ait kitapların, hiç olmazsa birer tanesini acele bizim buraya göndersinler de, buradaki ilgililere verelim!.. Her çeşit neşriyatı kütüphanelerden araştırsınlar, fotokopisini veya kendisini göndersinler. Gerçeklerin ortaya çıkmasına çalışalım!”

Peygamber Efendimiz ne buyuruyor bu ikinci hadis-i şerifte: Rasûlüllah'ı görmeden ona iman etmek, o imanı da cihana yaymak için efendice bir iknâ yoluyla İslâm'ı yayma çalışması yapmak çok güzel bir şeydir.

Allah razı olsun ecdadımızdan... Meselâ —Allah rahmet eylesin, nur içinde yatsın— Ali Ya'kub Cenkçiler (**) hocamız derdi ki:

“—Ben Arnavudum! Allah razı olsun Osmanlılardan... Osmanlılar Arnavutluğa geldiler, İslâm'ı tanıttılar, müslüman olduk.” Biliyorsunuz, Fatih Sultan Mehmed zamanında oralara gidildi. “Osmanlılar gelmeseydi, belki biz batıl inançta yaşayıp, bâtil bir yolun yolcusu olduğumuz için ebedî cehennemlik olarak ölüp gidecektik.” diyordu. Allah razı olsun diyordu, Arnavut olduğunu söylüyordu.

Mehmed Akif söylüyor, babası İpek'li... Yâni Arnavutluk'ta İpek diye bir şehir var, oralı. Annesi Buharalı... “Ben ki Arnavudum.” diyor. Anne tarafından Buharalı ama, baba tarafını söylüyor.

Biz tatlılıkla muamele etmişiz. Macarlardan kendileri müslüman olanlar var... Ermenilerden, yahudilerden kendiliğinden müslüman olanlar var... Yahudi olup da, müslüman olduktan sonra Peygamber Efendimiz hakkında güzel şiirler yazanları ben, dînî edebiyat tarihimizden biliyorum. Allah razı olsun, güzellikle İslâm'ı yaydılar.

Yavuz Selim ahaliyi zorla müslüman yapmak isteyince, şeyhülislâm karşı çıktı, “Olmaz!” dedi. “Gerçek bellidir, doğru yol eğri yol bellidir. Zorlama ile olmaz, isteyen isteğiyle müslüman olsun!” dedi. Bunun abidesini dikmek lâzım!..

Eğer bugün elçilerimiz, Ermenilerin hücumuna uğrayıp öldürülmüşse, Osmanlı zamanında padişahımıza suikast yapılmışsa, şehirlerde Ermeni komiteler müslümanları öldürmüşse;

mazlum olan biziz. Biz hiç bir şey yapmadığımız halde, ne yapıyorlar?.. *Ermeni Mezâlimi* anıtı dikiyorlar. Kendilerinin zulümlerinin anıtını diksinler! Ruslarla bir olup kestikleri müslümanlardan utansınlar, yerin dibine geçsinler!

Yunanlılar hamile kadınları öldürüp, karnından bebeği süngünün ucuyla çıkartıp, kaldırıp gösterdiler Batı Anadolu'da... Biz bunları bahis konusu etmiyoruz. Her kasabaya bir anıt koymamız lâzım ve süngünün ucunda bir bebek heykeli dikmemiz lâzım ki, onların ne kadar zalim olduğu anlaşılsın!

Biz İslâm'ı güzel algıladık, Allah'ın rızasını düşündük, kimseye zulmetmedik el-hamdü lillâh... Ecdadımıza dualar ediyoruz, ruhları şâd olsun, çok temiz insanlardı.

Gelibolu'ya gitmiş olan buradaki bir İngiliz savaşçıya televizyonda sormuşlar, savaşı anlattırmışlar. demiş ki:

“—Çok yanlış bir iş yaptık. Dünyanın en asil milletine karşı, en asil askerine karşı savaştık. Haksızdık. Biz onlara kötülük yaptık, onlar bize iyilik yaptı.” demiş.

İki yüz elli bin veya beş yüz bin kişi kadar Çanakkale'de şehid edildiğimizi biliyor musunuz bilmem...

Onun için, ne yapmamız lâzım?.. Mü'min olmamız lâzım! Biz bu imanın ücretini canlarımızla

ödedik. Dedelerimizin bize bıraktığı şehâdet bayrağını, İslâm'a hizmet sancağını elimizde tutmamız, çalışmamız lâzım!.. Güzel güzel, insanları hak yola çağırmamız lâzım!..

d.Uzun Ömürlü Müslüman

Üçüncü hadis-i şerif... Kısa bir hadis-i şerif seçtim sayfadan, Hanbelî mezhebinin imamı, büyük hadis alimi Ahmed ibn-i Hanbel (Rh.A) rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyuruyorki:⁷

لَيْسَ أَحَدٌ أَفْضَلَ عِنْدَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ مِنْ مُؤْمِنٍ
يُعَمَّرُ فِي الْإِسْلَامِ لِتَكْبِيرِهِ وَتَحْمِيدِهِ وَتَسْبِيحِهِ
وَتَهْلِيلِهِ

(حم. وعبد بن حميد عن طلحة)

RE. 363/4 (*Leyse ehadün efdale inda'llàhi azze ve celle min mü'minin yuammeru fi'l-islâm*)
“Aziz ve celîl olan, izzet ve celâl sahibi olan Allah indinde, uzun ömürlü müslümandan daha faziletli kimse yoktur.” Uzun ömürlü, sekseni geçmiş, doksanı geçmiş, saç sakalı ağarmış; eli ayağı öpülecek, baş tâcı edilecek insan...

⁷ Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.163, no:1401; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.209, no:10674; Abd ibn-i Humejd, *Müsned*, c.I, s.65, no:104; Neseî, *Amelü'l-Yevm ve'l-Leyle*, c.I, s.484, no:838; Dâra Kutnî, *İlel*, c.IV, s.217, no:520; Talha ibn-i Ubeydullah RA'dan.

Mecmaü'z-Zevâid, c.X, s.339, no:17554; *Kenzü'l-Ummâl*, c.XV, s.1040, no:42655; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.164, no:1185.

Neden?.. Sebebini söylüyor: (*Li-tekbîrihî, ve tahmîdihî, ve tesbîhihî, ve tehlîlihî.*) “Bu adam bu ömrü boşa geçirmede ki, “*Allahu ekber*” dedi, “*El-hamdü li’llâh*” dedi, “*Sübhâna’llâh*” dedi, “*Lâ ilâhe illa’llâh*” dedi. Bunların içinde söylendiği namaz ibadetini yaptı, hac ibadetini yaptı, bütün vazifelerini yaptı. İşte bu güzel sözlerden, bu güzel ibadetlerden dolayı, Allah indinde ondan daha kıymetlisi yoktur.”

Muhterem kardeşlerim! Birileri size rütbe verse, nişan verse, madalya verse, yükseltse... Yâni dünyada şöhret kazansanız, yüksek bir makamınız olsa... Ne olabilir yâni olsa olsa... Makam, Allah’ın indindeki makamdır; yâni Allah seviyorsa, yükseltmişse bir insanı, kıymeti vardır. “*Er yarın hak divânında belli olur.*” Yâni asıl er kişi, yüksek kişi, Cenâb-ı Hakkın divânında Allah’ın sevgili kulu olarak, imtihanı başarmış olarak, amel terazisinin sevapları çok olarak cenneti kazanmış olan kimsedir. O zaman belli olacak.

Yoksa bu dünyada, bazen bir sporcu milyarlar alıyor; bazen bir artist şu kadar milyon insanın hayranlığını topluyor ama, o dünya mertebelerinin, dünya makamlarının, paraların, pulların ahirette hiç kıymeti yok...

Bu dünya hayatında da bunun kıymeti, insanın ömrü kadar... İşte yetmiş yıl, seksen yıl yaşıyor. Ne padişahlar kalıyor, ne pehlivanlar kalıyor, ne peygamberler kalmış!.. Hepsi dünyasını değiştirmişler.

Allah bizi İslâm dini üzere, ibadet üzere, tâat üzere, sağlam itikad üzere, sàlih amel işleyerek, Allah'ın sevdiği hayırları, hasenâtı yaparak; İslâm'a bağlı, ihlâslı, kuvvetli, dedelerimiz gibi alnı açık, pırıl pırıl nurlu müslümanlar olarak uzun uzun ömürlerle muammer eylesin, yaşamağa muvaffak eylesin... Bu uzun ömürlerimizi a'mâl-i sàliha işlemekle müzeyyen eylesin, hüsnü hâtimeler nasîb eylesin... Sonunda ahirete sevdiği razı olduğu kul olarak varmayı nasîb eylesin... Cennetiyle cemâliyle cümlemizi müşerref eylesin, aziz ve sevgili Akra dinleyicileri!..

Hepinize dünya ve ahiretin her türlü hayırlarını dilerim. Allah her türlü afet ve felâketlerden korusun...

En büyük afet ve felâket dinsizliktir. En büyük bahtsızlık imansızlık, kâfirlik ve müşrikliktir. En kötü durum İslâm düşmanı olmaktır.

Allah öylelerinin şerrinden cümlemizi korusun... Evlâtlarımızı öyle etmesin, bizleri öyle etmesin...

Mü'min-i kâmiller eylesin... İslâm'a en güzel tarzda hizmet edenlerden eylesin...

Hem dünyada, hem ahirette aziz ve bahtiyar eylesin...

Cennetiyle cemâliyle cümlemizi müşerref eylesin...

Peygamber Efendimiz'e komşu eylesin...
Rıdvân-ı ekberine vâsıl eylesin...

Âmîn, ecmaîn...

*Ve selâmün ale'l-mürselîn, ve'l-hamdü li'llâhi
rabbi'l-âlemîn, el-fâtihâh!..*

22. 05. 1998 - Sydney / AVUSTRALYA

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

[Bütün CUMA SOHBETLERİ'ne PDF olarak
ulaşmak için tıklayınız.](#)

SERVER
Kürsü